

Aan de informateur
Mevrouw drs. M.I. Hamer
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Bureau woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EZ Den Haag

Groningen, 17 mei 2021

VERSTERKING VAN DE NEDERLANDSE GRENSREGIO'S: EEN ZAAK VAN NATIONAAL BELANG!

Een nieuwe regering dient in het regeerakkoord prioriteit te geven aan grensregio's en buurlandenbeleid. Het vorige kabinet heeft hier al een eerste aanzet toe gegeven, nu moet hier stevig op doorgepakt worden. Grensoverschrijdende samenwerking dient een breed door het rijk gedragen verantwoordelijkheid te worden zodat alle vakdepartementen hieraan invulling gaan geven. Dit moet gecoördineerd worden door een krachtig bewindspersoon met de juiste bevoegdheden, een goed ondersteuningsteam en adequate financiering.

Hiermee wordt een sterk en positief signaal aan de buurlanden afgegeven. Nederland grenst aan buurlanden waarmee op veel terreinen constructief wordt samengewerkt. Deze samenwerking heeft een unieke meerwaarde voor de ambities en uitdagingen waar wij als Nederlandse samenleving in Europa voor staan. De grensregio's met Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen, Wallonië en Vlaanderen hebben door hun ligging, ruimte en innovatiekracht een enorm ontwikkelpotentieel in samenwerking met de burens. Met financiële steun van het Rijk kunnen we dit groeipotentieel verder aanboren en benutten. Daarmee dragen we bij aan de grote maatschappelijke opgaven waar Nederland voor staat en kunnen we in grensregio's waar dit aan de orde is, krimp omzetten in duurzame groei.

Wij roepen een nieuwe regering dan ook op om samen met de grensprovincies krachtig integraal beleid te ontwikkelen en uit te voeren, gericht op zowel de sociaaleconomische structuurversterking van de grensregio's als van de grensoverschrijdende samenwerking. Voor de komende kabinetsperiode vragen we daartoe om substantiële middelen van het Rijk, meer dan in de voorafgaande periode naar de grensregio's is gegaan. Deze extra financiële rijksimpuls kan ingezet worden via het instrument regiodeals én in de vorm van extra cofinanciering ten behoeve van de INTERREG A-programma's.

Versterk de grensregio's: grensregio's zijn kánsregio's

Het is tijd dat de grensregio's als aantrekkelijke groeiregio's gezien worden, met ruimte om te wonen en te werken aan en over de grens, en economisch goed gepositioneerd tussen de Randstad enerzijds en Duitsland en België anderzijds. Juist hier ligt het groeipotentieel waarmee we Nederland sterker kunnen maken.

Een tweede oproep die wij willen maken is dat de integrale benadering niet ten koste mag gaan van de bilaterale samenwerkingsstructuren die met onze partners in de buurlanden zijn ontwikkeld. Het gaat erom dat juist *déze* structuren in capaciteit versterkt worden om antwoord te kunnen geven op de behoeften en kansen die zich voordoen. Het advies vorig jaar van de bestuurlijke werkgroep Donner-Berx geeft hiertoe duidelijke aanbevelingen die wat ons betreft op het hele grensgebied van toepassing zijn.

Versterk de grensoverschrijdende samenwerking

Nederland, België en het westen van Duitsland functioneren steeds meer als één economische regio, hetgeen samenwerking op het gebied van energietransitie, circulaire economie, innovatie en mobiliteit urgent en onvermijdelijk maakt. Andere uitdagingen zoals klimaatadaptatie, stikstof, water, arbeidsmarkt, onderwijs, veiligheid en criminaliteit houden niet op bij de grens en kunnen alleen in samenwerking met onze burens succesvol aangepakt worden.

Daar bovenop heeft de corona-crisis vorig jaar manifest gemaakt hoe belangrijk goede samenwerking met onze burens is op het gebied van crisismanagement, gezondheidszorg en de inzet van steunmaatregelen in de bestrijding van de coronapandemie. Grensprovincies zijn van nature de verbidingsregio's tussén de landen waar het leven, wonen en werken van oudsher de grens over gaat en in elkaar overvloeit. Het is voor de welvaart en het welzijn van de mensen in de grensregio's van essentieel belang dat dit grensoverschrijdende verkeer niet belemmerd wordt door harde bureaucratische grenzen.

Ondanks de goede stappen die gezet zijn, zien wij dat Den Haag nog terughoudend is om daadwerkelijk de kansen voor de grensregio's te benutten. Er is meer nodig. Wij vragen daarom van een nieuw kabinet:

- Investeer concreet in grensoverschrijdende spoorverbindingen, energie-infrastructuur, klimaatadaptatie, circulaire economie en innovatie.
- Verhoog substantieel de rijksbijdrage aan de nieuwe Interreg-programma's, dit geeft een sterke stimulans aan de grensoverschrijdende samenwerking.
- Bied grensregio's ruimte voor specifiek maatwerk in afwijking van de 'landelijke norm'. Equipeer bijvoorbeeld scholen (PO, VO, MBO) in de grensregio om hun curriculum structureel op het Duits te oriënteren. Ook op gebied van gezondheidszorg en veiligheid kan meer maatwerk langs de grens geleverd worden.
- Betrek de grensprovincies vroegtijdig en niet pas achteraf (zoals in de corona-crisis) bij beslissingen die belangrijk zijn voor de grensregio.
- Werk aan een gezamenlijke aanpak voor opgaven die niet ophouden aan de grens, zoals bijvoorbeeld waterhuishouding, stikstof, veiligheid.
- Zorg dat de Leidraad Grenseffecten die onderdeel is geworden van het Integraal Afwegingskader goed ingebed wordt in het wetgevingsproces, zodat die daadwerkelijk wordt toegepast.
- Breng de aanbevelingen van de bestuurlijke werkgroep Donner-Berx voor de hele grensregio in praktijk, met name het inrichten van professionele secretariaten met voldoende kennis, capaciteit en budget als onderdeel van de grensgovernance, aangevuld met politiek gedragen opschakel-mechanismen.
- Trek lessen uit de corona-crisis. Als iets is duidelijk geworden, is dat we niet goed voorbereid waren op de grensoverschrijdende dimensie van een dergelijke pandemie. Wij zien het als een absolute noodzaak dat er een permanente structuur wordt ingericht die bij een nieuwe crisis direct paraat kan worden gemaakt, zowel op gebied van crisismanagement, gezondheidszorg als steunmaatregelen. En die voorkomt dat grenzen opnieuw moeten worden gesloten.

Grensoverschrijdende samenwerking maakt Nederland samen met onze burens in Noordwest-Europa sterker. Door te investeren in de grensregio's en in grensoverschrijdende samenwerking investeren we in de toekomst van Nederland.

Mede namens de commissarissen van de provincies Groningen, Fryslân, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland, Limburg, Noord-Brabant en Zeeland,

René Paas, commissaris van de Koning in Groningen

Han Polman, commissaris van de Koning in Zeeland

Johan Remkes, commissaris van de Koning in Limburg

